

ZA DOBRÝ ŽIVOT NA JEMNICKU, z. s.

V Zahrádkách 164, 675 31 Jemnice

Ing. Karel Stober

Županovice – vyjádření hydrogeologa k ovlivnění hydrogeologických poměrů záměrem novostavby hal pro výkrm brojlerů**1. Úvod**

Předmětem posouzení je záměr novostavby hal pro výkrm brojlerů na pozemcích p. č. 2237 a 2238 v k. ú. Županovice u Dešné v okrese Jindřichův Hradec v Jihočeském kraji. Investorem záměru je společnost FREDI s. r. o., Písečné č. p. 1, 378 72 Písečné. Na pozemcích je zamýšleno vybudování zdroje podzemní vody pro zajištění technologické vody v objemu cca 15 000 m³/rok, což představuje vydatnost vodního zdroje cca 0,48 l/s. Kromě zásobování sociálních zařízení zaměstnanců farmy a pitných potřeb chované drůbeže bude podzemní voda využívána k čištění hal po zhruba měsíčních cyklech. Odpadní voda bude shromažďována do bezodtokových jímek o obsahu 1 540 m³ a 110 m³, odkud bude vyvážena na pozemky obhospodařované investorem.

Hydrogeologické vyjádření k ovlivnění hydrogeologických poměrů záměrem stavby velkovýkrmny drůbeže si u mě vyžádali statutární zástupci spolku ZA DOBRÝ ŽIVOT NA JEMNICKU, z. s. Obávají se totiž negativního vlivu na hydrogeologické poměry v okolí jak z kvantitativního, tak kvalitativního hlediska.

2. Přírodní poměry

Přírodní poměry z pohledu geologického, hydrogeologického a hydrologického jsou na lokalitě stěžejní pro poznání oběhu podzemní vody. Území je budováno metamorfity moldanubika – pararulami až migmatity, které jsou překryty kvartérními uloženinami – deluvioeolickými nezpevněnými sedimenty charakteru písčitéhohlinitého, v nivách toků pak deluviofluviálními nezpevněnými sedimenty hlinitopísčitými až písčitými.

Z hydrogeologického hlediska je území lokality tvořeno hydrogeologickým masivem, který představuje složité, heterogenní a anizotropní hydrogeologické prostředí s velmi nepravidelným rozdělením cest proudění podzemní vody. Různá intenzita zvětrání a zejména rozpukání však obvykle vyvolává značné, až několikařádové rozdíly v propustnosti příslušných hornin i na velmi krátké vzdálenosti.

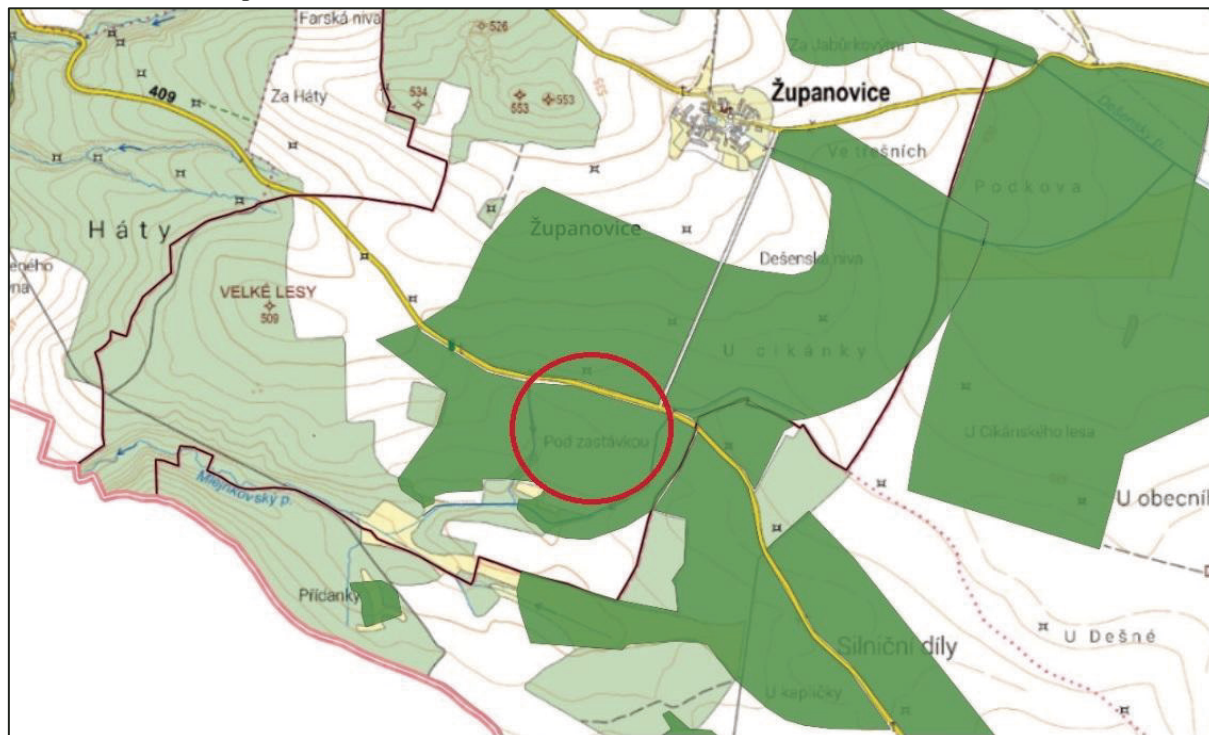
3. Meliorace, kvantita a kvalita podzemních vod

Podle informačního systému melioračních staveb, v jehož mapové aplikaci jsou zachyceny odvodňované pozemky v rámci celé ČR, je ve výřezu mapy na obr. 1 vidět, že

téměř všechny polní pozemky jižně od Županovic jsou meliorovány, odvodněny (tmavě zelená barva). Přítomný meliorační systém svým vyústěním přímo ovlivňuje místní Mlejnkovský potok, který vtéká na rakouské území, kde se vlévá do Dyje tekoucí Rakouskem.

Meliorace v okolí Županovic

Obr. 1



Zdroj: ISMS

Termín meliorace, označoval soubor různorodých opatření vedoucích ke zlepšení půdních, klimatických a vodohospodářských poměrů, zabránění erozi a zamokřování. U nás měl tento princip podobu budování odvodňovacích systémů pomocí tzv. drenáží. Do krajiny se tak zaváděla síť potrubí, a to s hustotou často kilometr drenáží na jeden hektar. Meliorace tak především přináší masivní odvodňování pozemků. A to primárně těch zemědělských.

Rozsáhlé plochy funkčních drenáží, které jsou z ploch zaústěny do hluboko uložených hlavních, vedou k výraznému omezení infiltrace podzemních vod infiltrací srážek – proces je „zastaven“ drenážemi a půdou infiltrovaná srážková voda odteče velmi rychle ne už do potoků ale do hlavních odvodňovacích zařízení (HOP – v hloubce až 4 m) a současně hluboko uložené hlavníky velmi často trvale drénují podzemní vodu (voda z nich vytéká i v bezesrážkovém období). Na těchto odvodňovaných pozemcích situovaných mezi vodotečemi jižně od silnice spojující obce Písečné a Rancířov, se uvažuje se stavbou hal pro výkrm brojlerů s vodním zdrojem, který bude odčerpávat kolem 15 000 m³ podzemní vody ročně. Každé spuštění nové exploatace podzemní vody v krajině ovlivní hydrogeologické poměry v okolí, zvláště v současné době „globálního oteplování“, kdy stále častější delší suchá období (jako např. letošní jaro) mohou způsobit takovou suchou epizodu, že doplňování přírodních zdrojů podzemních vod srážkami bude v lokalitě natolik omezeno a ztráta podzemní vody bude natolik velká, že může dojít k masívnímu vysychání okolní krajiny.

Rovněž kvalita podzemní vody nebude v místě nijak vysoká. Budoucí provoz velkovýkrmny brojlerů s aplikací slámové podestýlky a odpadních vod po čištění a desinfekci hal na okolní pole její kvalitu určitě nezlepší. Mělká zvětralinová zóna, jakož i povrchové toky budou kontaminanty zasaženy nejvíce.

Většina plochy povodí Dyje spadá do zranitelných oblastí. Zranitelné oblasti jsou vymezeny podle § 33 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách. Tyto oblasti zahrnují území, kde se vyskytují povrchové nebo podzemní vody, které jsou ohroženy znečištěním, zejména dusičnany ze zemědělských zdrojů. Pokud koncentrace dusičnanů přesahuje 50 mg/l, nebo pokud existuje riziko, že této hodnoty dosáhnou, jsou tyto oblasti klasifikovány jako zranitelné. Zemědělci, kteří provozují činnosti ve zranitelných oblastech, musí dodržovat specifické podmínky a omezení, aby minimalizovali negativní dopady na kvalitu vody. To zahrnuje například omezení používání dusíkatých hnojiv a dodržování stanovených limitů pro jejich aplikaci (HEIS VÚV).

Materiál „Hospodaření ve zranitelných oblastech – 6. akční program nitrátové směrnice (2024–2028)“ uvádí postupy, které by měly zamezit ztrátám dusíku z půdy, tedy kontaminaci podzemních a povrchových vod dusičnany. V dokumentu se uvádí období zákazu hnojení, limity přívodu dusíku, hnojení podle období, výpočet bilance dusíku, uložení hnojiv na zemědělské půdě, střídání plodin, omezení aplikace hnojiv v blízkosti vodních toků atd.

V následující tabulce č. 1 je uvedena průměrná hodnota obsahu dusíku v odpadu – organickém hnojivu, které bude vznikat v rámci projektovaného zařízení výkrmny brojlerů. Obsah dusíku je v nich ve srovnání s dalšími organickými hnojivy vysoký (hnůj skotu 6,7 kg N/t, kejda prasat 4,1 kg N/t).

Obsah dusíku v odpadech z výkrmny kuřat

Tabulka č.1

Hnojivo, upravený kal	Sušina	Dusík	Fosfor	Draslík	Poměr %
	%	kg N/t	kg P ₂ O ₅ /t	kg K ₂ O/t	C : N
Drůbeží trus s podestýlkou	42,0	20,4	16,0	12,2	8

Zdroj: Wolnerová, Kozlovská, Klír (2024)

Aplikace organického hnojiva na ornou půdu tedy bude představovat zatížení prostředí dusíkem, které může vést k zvýšení obsahu dusičnanů v podzemní a povrchové vodě. Ve zranitelných oblastech je uplatněn zákaz hnojení v zimním období. V projektu výkrmny není uvedeno, jak bude naloženo s vyklizenou podestýlkou v době zákazu její aplikace na ornou půdu.

Při aplikaci podestýlky na ornou půdu by do vod (povrchových i podzemních) mohla pronikat kontaminace související s procesem výkrmu (růstové hormony, rezidua léčiv, produkty rozkladu kadáverů drůbeže, ...). V širším okolí lokality jsou relativně mělké půdy s vysokým podílem písčité (až kamenité) složky, které jsou propustné a případné kontaminanty budou snadno pronikat na hladinu podzemní vody a pak (i přes meliorační systémy) do povrchových vod.

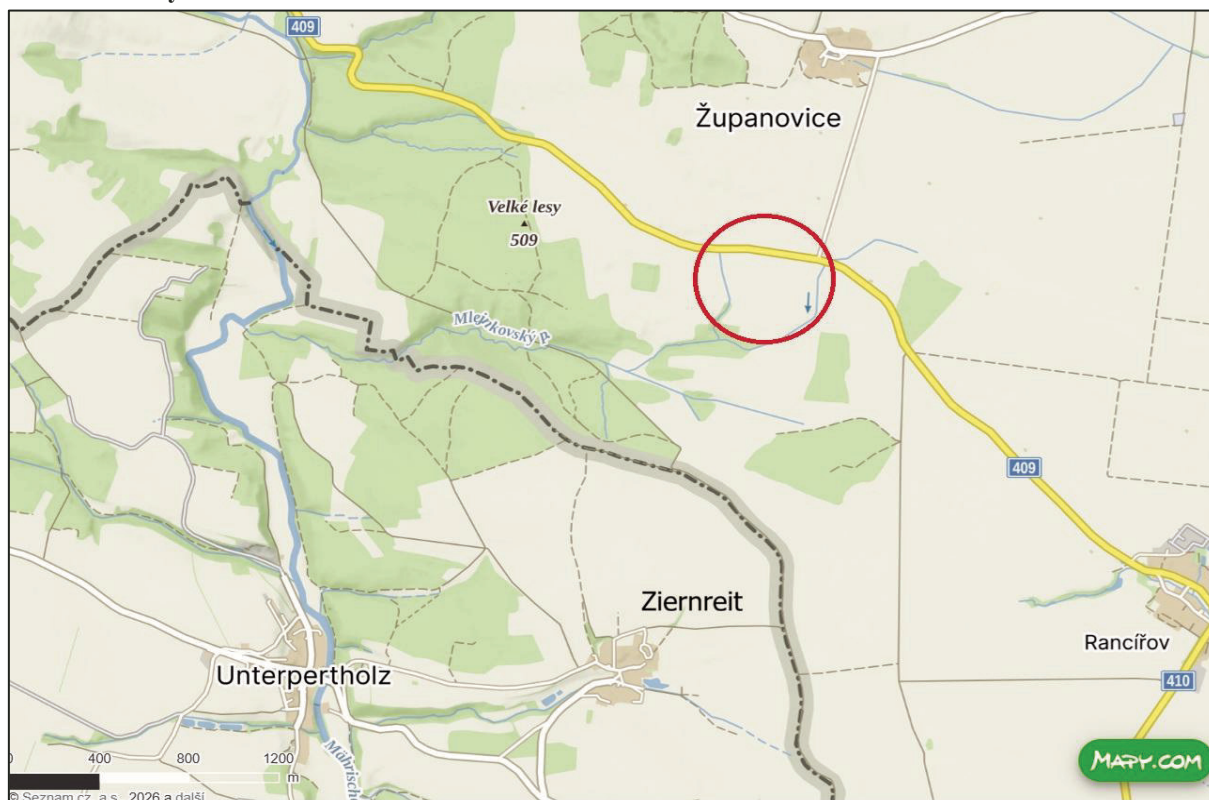
Riziková je současně z hlediska možné kontaminace povrchových i podzemních vod i předpokládaná aplikace oplachových odpadních vod po čištění budov výkrmny na ornou půdu. Oplachové vody budou mít neznámé složení (především zbytky různých desinfekčních látek, dále pak dusíkaté látky, zbytky léčiv včetně antibiotik či případných růstových hormonů, ...). Infiltrace se tyto látky dostanou do podzemních vod a přes meliorační systém do povrchových vod. Oplachové vody by vůbec neměly být aplikovány přímo na ornou půdu (nelze se ztotožnit s tvrzením v dokumentaci, že se jedná o hnojivo), ale **mělo by se s nimi zacházet jako s vodami kontaminovanými a odpadními**.

Zhoršení kvality povrchových a podzemních vod se může negativně projevit na kvalitě vody v povodí Dyje. Záměrů s podobným negativním dopadem na povrchové a podzemní vody má dle dostupných informací v povodí Dyje vzniknou větší počet. Tyto záměry budou mít kumulativní negativní efekt, který by měl být v rámci zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) **posuzován v rámci přírodního prvku – tedy povodí – a nikoliv odděleně podle správních celků (krajů)**.

V případě Županovic se navíc tyto aktivity dotýkají také zahraničního souseda - Rakouska, a tak by bylo na místě **posuzovat vlivy na životní prostředí přeshraničně** (viz obr. 2).

Situace lokality u hranice s Rakouskem

Obr. 2



Zdroj: Podkladová data © ČÚZK (ZM10); <http://geoportal.cuzk.cz>

4. Rizika havárií

Prakticky v těsném sousedství Mlejnkovského potoka má být v rámci areálu situována železobetonová jímka (jímka technologických vod SO 05a) o velikosti 1539,66 m³ (průměr 18,42m, výška 6,6m), dále v areálu pak přečerpávací jímka 110 m³.

Legislativou stanovená pravidla a omezení se snaží eliminovat možná rizika, avšak nikdy nelze zcela vyloučit lidské pochybení, neúmyslné či úmyslné poškození či havárii. V takových případech by byl přímo ohrožen možnou kontaminací Mlejnkovský potok, který přímo vtéká na rakouské území a následně do Dyje v Rakousku. V této souvislosti je třeba zmínit nedávnou havárii železobetonové skladovací jímky na kejdě v obci Podmyče, kde její obsah vytekl do Dyje, protekl rakouským územím a ohrozil zdroj pitné vody pro město Znojmo. Provozovatelem jímky byla společnost RHEA Holding, a. s.

5. Závěr

Předmětem vyjádření hydrogeologa pro zástupce spolku ZA DOBRÝ ŽIVOT NA JEMNICKU, z. s. je ovlivnění hydrogeologických poměrů záměrem stavby velkovýkrmny brojlerů na parcelách č. 2237 a 2238 v k. ú. Županovice u Dešné. Spolek se obává negativního vlivu na hydrogeologické poměry v okolí jak z kvantitativního, tak kvalitativního hlediska, který by mohl vést ke kontaminaci podzemní a potažmo povrchové vody odpadními produkty z farmy.

Uvažovaný nový vodní zdroj ovlivní hydrogeologické poměry ve svém okolí. Nepřetržitou exploatací 15 000 m³/rok, což představuje vydatnost vodního zdroje 0,48 l/s podzemní vody bude, v suchých periodách roku, které se v posledních letech objevují stále častěji a po delší dobu, ohroženo obnovování přírodních zdrojů podzemní vody, které budou klesat, hladina podzemní vody se bude snižovat a již tak krajinu poničenou melioracemi bude ohrožovat sucho, které povede k vysychání krajiny a ke snižováním průtoků povrchových vod.

Aplikace slámové podestýlky a odpadní vody z umývání a desinfekce hal na okolní pozemky je potenciální zdroj kontaminace podzemní a tím i povrchové vody v širokém okolí lokality dusičnany a dalšími látkami včetně hormonů a antibiotik. Hydrogeologické poměry na lokalitě jsou utvářeny bez horninových materiálů s izolátorovými vlastnosti, jsou spíše písčitého charakteru s malým potenciálem zamezit pronikání kontaminantu půdou do podzemní vody.

Na lokalitě Županovice je z hydrogeologického hlediska nutné se v rámci záměru věnovat se zvýšenou pozorností následujícímu:

- Čerpání podzemní vody v množství okolo 15 000 m³/rok, tj. 0,48 l/s z povodí Mlejnkovského potoka, které má relativně malou plochu, negativně ovlivní průtok toku.
- Katastr Županovic spadá do citlivých oblastí, tedy do území, kde je překračován limit 50 mg/l dusičnanů ve vodách. Je zde tedy nutná omezená aplikace dusíkatých hnojiv. Záměr bude v důsledku předpokládané neustálé a pravidelné

aplikace drůbeží podestýlky na pozemky v širším okolí zvyšovat již tak nyní vysoké množství dusíku v citlivé oblasti. Zhoršení kvality povrchových a podzemních vod se může negativně projevit na kvalitě vody v povodí Dyje. Záměr s podobným negativním dopadem na povrchové a podzemní vody má dle dostupných informací v povodí Dyje vzniknou větší počet (produkce výkalů hospodářských zvířat v regionu se má obrovským způsobem znásobit oproti současnému stavu, navíc bude ve formě kejdy či drůbeží podestýlky, což jsou formy velmi rychle uvolňující dusík do podzemních či povrchových vod). Tyto záměry budou mít kumulativní negativní efekt, který by měl být v rámci zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) posuzován v rámci přírodního prvku – tedy povodí – a nikoliv odděleně podle správních celků (krajů).

- Záměr Županovice – novostavba hal pro výkrm brojlerů, se nachází ve vzdálenosti asi 2 km od rakouské obce Ziernreith. Mezi záměrem a obcí prochází ploché rozvodí. Rakouská obec je v podobné nadmořské výšce jako údolí Mlejnkovského potoka a je tedy vysoká pravděpodobnost nesouhlasu hydrologického a hydrogeologického rozvodí, čímž je pravděpodobné, že v důsledku záměru může dojít k negativnímu ovlivnění kvality nebo množství podzemní vody v obci Ziernreith. Obec nemá vlastní obecní zdroj vody | a vodovodní řad a je závislá na individuálním zásobování domovními studnami. Rakouské území je také přímo ohroženo možnou kontaminací v případě havárií či pochybení.
- Podle dostupných informací je území záměru meliorované. Existence meliorací a jejich vliv na hydrologické a hydrogeologické poměry území není v předložených dokumentech vůbec řešen.
- Celý záměr se nepochybně týká také zahraničního území – Rakouska, na jehož území, jakož i obyvatelstvo, může mít značně negativní vliv. Bylo by proto na místě posuzovat vlivy na životní prostředí přeshraničně.

6. Použitá literatura

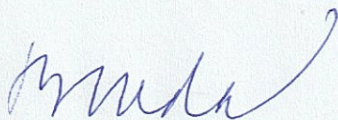
Krásný J., Císlarová M., Čurda S., Datel J. V., Dvořák J., Grmela A., Hrkal Z., Kříž H., Marszałek H., Šantrůček J. a Šilar J. (2012): Podzemní vody České republiky, Regionální hydrogeologie prostých a minerálních vod. Česká geologická služba. Praha.

Wollnerová, J., Kozlovská, L., Klír, J. (2024): Hospodaření ve zranitelných oblastech – 6. akční program nitrátové směrnice (2024 - 2028). Výzkumný ústav rostlinné výroby. Praha.

Zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí).

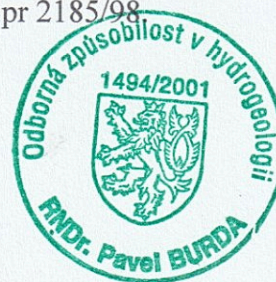
V Brně dne 11. 5. 2026

RNDr. Pavel Burda



Osvědčení o odborné způsobilosti v hydrogeologii č. 1494/2001

Soudní znalec pro základní obor Vodní hospodářství a těžba, pro odvětví Čistota vod a geologie se specializací Hydrogeologie, jmenovaný KS v Brně pod č. j. Spr 2185/98



Ověřovací doložka změny datového formátu dokumentu podle § 69a zákona č. 499/2004 Sb.

Změnou datového formátu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.
Nepodařilo se získat informace o podpisu.

Typ vstupního dokumentu: .PDF
Otisk vstupního souboru: 4FE6BCC1034E76981A3C73C9A7D6D69226549A8FD5F4BD11BCF326E53D26ECA9
Použitý algoritmus: SHA256_SBB 2.16.840.1.101.3.4.2.1

Subjekt, který změnu formátu dokumentu provedl:

Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 37001 České Budějovice, posta@kraj-jihocesky.cz

Datum vyhotovení ověřovací doložky:

19.5.2026

Jméno a příjmení osoby, která změnu formátu dokumentu provedla:

Zemanová Irena